

Enheten för EU:s inre marknad

YTTRANDE
2025-02-13 Dnr 2024/01676-2

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av promemorian: Reformering av avfallslagstiftningen för ökad materialåtervinning och för mer cirkulär ekonomi

(Ert dnr: KN2024/02249)

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Vårt uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberalisering av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

I den remitterade promemorian presenteras flera förslag som syftar till förbättringar av avfallslagstiftningen när det gäller att både arbeta för att förebygga avfall och öka materialåtervinningen. Ambitionen är här att Sverige ska kunna nå de inom EU överenskomna målen på området. Förslagen är tänkta att öka resurseffektiviteten, skapa långsiktighet och bättre planeringsförutsättningar för företag och kommuner och främja investeringar i innovativa tekniska lösningar. Vidare lämnas förslag för att förbättra tillsynen på avfallsområdet för att undvika snedvriden konkurrens och bekämpa den illegala avfallshanteringen.

Kommerskollegium ser positivt på att promemorian analyserar de olika förslagens förenlighet med EU-rätten (främst i avsnitt 16.8). Där påpekas bl.a. att förslagen är avsedda att rätta till de brister som EU-kommissionen tidigare pekat på. Vi har inga invändningar mot den analysen men enligt vår bedömning aktualiserar vissa föreslagna bestämmelser EU:s anmälningsprocedurer för varor och tjänster, som Kommerskollegium administrerar.¹ Här följer mer information om detta:

Anmälan av tekniska föreskrifter

Enligt 20 § 6 p. förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet ska Regeringskansliet anmäla förslag till författningar i enlighet med de procedurer som följer av Sveriges EU-medlemskap eller av andra internationella överenskommelser, bland annat enligt proceduren i anmälningsdirektivet för tekniska föreskrifter, (EU) 2015/1535.

¹ Det avser EU-direktiven 2015/1535 (anmälningsdirektivet) och tjänstedirektivet 2006/123.

Tekniska föreskrifter är bl.a. krav på varors egenskaper eller provning, begränsningar av varuanvändning, bestämmelser om återvinning av varor samt vissa förbudsbestämmelser.² Tekniska föreskrifter som inte anmälts fast de borde ha gjort det, saknar rättsverkan och kan inte tillämpas mot enskilda.³

Tekniska föreskrifter som genomför EU-lagstiftning behöver inte anmälas,⁴ med undantag för om EU-lagstiftningen ger medlemsländerna utrymme för olika nationella lösningar och medlemsstaten väljer att nyttja detta utrymme.⁵

Kommerskollegium noterar att *Förslag till lag om ändring i miljöbalken, Förslag till förordning om ändring i förordningen (2001:512) om deponering av avfall, Förslag till förordning om ändring i avfallsförordningen (2020:614) samt Förslag till förordning om ändring i förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar* innehåller tekniska föreskrifter, i form av så kallade ”andra krav”.⁶ Avfall är en produkt i direktivets mening. Dessutom ska avfall också betraktas som varor även när det inte kan återvinnas, men är föremål för en handelstransaktion.⁷ Ett ”annat krav” är ett krav som inte är en teknisk specifikation och som ställs på en produkt framför allt av skyddshänsyn och i synnerhet för att skydda konsumenterna eller miljön och som påverkar dess livscykel efter det att den har släppts ut på marknaden, t.ex. villkor för användning, återvinning, återanvändning eller bortskaffande, om dessa föreskrifter på ett väsentligt sätt kan påverka produktens sammansättning eller natur eller saluföringen av den.

Således anser vi, att om de aktuella bestämmelserna i föreskrifterna inte utgör ett strikt genomförande av EU-lagstiftning, så bör dessa bestämmelser anmälas enligt EU-direktiv 2015/1535.

Kommerskollegium rekommenderar därför att Regeringskansliet uppdrar åt kollegiet att anmäla de ovannämnda förslagen till EU-kommissionen.

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Christofer Berg i närvaro av utredarna Jasmin Saleh och Ralph Eliasson, föredragande.

Christofer Berg

Ralph Eliasson

² 2 § 1 p. förordningen om tekniska regler.

³ Mål C-95/14, *UNIC* (2015) p. 29.

⁴ 11 § förordningen om tekniska regler.

⁵ EU-domstolens dom i mål C-443/98, *Unilever* (2000) p. 29.

⁶ Direktiv (EU) 2015/1535, artikel 1:1d

⁷ Fri rörlighet för varor – Handledning för tillämpningen av fördragets bestämmelser om fri rörlighet för varor.